

KOLOSZVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztőségi szállás:
a szentegyházutczába, Kendeffy-ház 487 számánál.
Kiadó hivatalai:
Stein János könyvkereskedésében.

Előfizetési díj:
Évnyegyedekint 3, félre 6 pft., külföldre évfolyamokint 4 pft.
Megjelenik a K. Közlöny minden Kedden, Csütörtökön és Vasárnap.
Hirdet. sz. minden egyes hirdetés után 10 pkr bérletdíj és minden négyhados egy sor után számítandó 4 pkr beküldése mellett közzétételnek.

A lap szellemi érdekeit illető közlemények a szerkesztőséghez, az anyagi ügyeket tárgyakat u. m. előzetes, hirdetések, reklamatiók sat. a kiadó hivatalhoz utasítandók bérmentesítetten.

ELŐFIZETÉSI FIGYELMEZTETÉS.

A hirlapok sorsa feletti legfelsőbb intézkedés folytán felesleges példányokat nyomtatni nem lehetvén, tisztelettel kérjük fel előfizetőinket, hogy jelen hó végeig megrendeléseiket, lapunk jövő évi folyamára megküldeni méltóztassanak.

Előfizetési ár: egész évre 12, fél-évre 6 évfolyamra 3 pft.

Szoros feladatunknak tartandjuk, hogy lapunk az érdekes közönség ébredő részvétét mindinkább kiérdemelje.

Szerk.

Közlemény az erdélyi muzeum-egyleti ajánlatok iránt

XLIII.

1689. Gróf Bethlen Domokos több régiséget, okiratot, könyvet és . . .	(urb. p.) 2000 pft.
1690. Gróf Toldalagi Ferencz . . .	500 "
1691. Gróf Toldalagi Victor . . .	500 "
1692. Karácsonyi Guidó ur . . .	500 "
1693. Gr. Crenville, II. Lajos magyar király aranyát és Radeczky eredeti kézirát . . .	
1694. Zsombori János és neje gr. Toldy Rozália . . .	500 "
1695. Grf Toldi Amália . . .	100 "
1696. Ifj. Székely István ur . . .	100 "
1697. A Délibáb szépirodalmi és divatlap 1857-dik évi előfizetőinek alapítványa, benyújtva ugyanazon lap kiadó tulajdonosa és felelős szerkesztője Friebeisz István által . . .	500 ,*)

*) Szabadjon e példányul állítható szerkesztői eljárás irányában nyilvános elismerésünket ünnepélyesen kifejezni. A nemes irányú és tartalmas divatlap olvasói e körülményből új eszközök vesznek, készségükkel, annak további pártolására. A kérdéses alapítók hiteles névjegyzéke, mely 1418 előfizetőt tartalmaz, az alapítványt tetteg fizető szerkesztő neve mellett, az Arany-könyvben hivatkozálag meg fog említeni és így az áldozat az áldozók emlékét egyenkint és összesen örökítendő.

Szerk.

A bukaresti legelső nyilvános magyar olvasó-egylet

megnyitása alkalmával, november 10/22-kén tartott beszéd. Koos Ferencz, ev. ref. lelkész által.

Romlott szív és romlott elme,
Kit nemzete hő szerelmé
Áldozatra nem hív.

Köszöntöm önöket, magyar testvéreim! egy oly helyen és pillanatban, melyhez hasonló helyen és pillanatban önöket ez idegen földön és városban élő magyarokat még eddig soha senki se köszöntötte. Aldom Istenemet, ki engem arra méltatott, hogy kedves nemzetem e városban lakó kisdede de lelkes töredékéhez tly emlékeztetés időpontban egy pár ószinte és felvilágosító szót legeslegelőbb intézhetek. Aldom Istenemet, ki önök szívét és lelkét az önök intézet iránt, melynek alapját mostan megvetni akarjuk, oly rendkívülieg és várakozáson felül felgyalasztotta.

Igen. Az a szép számú aláírás, mely egyszerű fölhevítést követte, ez a szép szám, melylyel itten jelenleg összegyűlekedtek, kiáltó tanubizonyosága annak, hogy a magyar ember nemcsak szülőföldjén, de annak határain túl is keblében hordozza, s híven megvédeni kívánja azon nemes és szép tulajdonokat, melyek által önlete fennmaradását, s más nemzetek tisztelét és méltánylatát századok óta kiérdemelte.

Egyik szép és nemes tulajdona az igaz magyar embernek, hogy szeretettel és híven ragaszkodik édes anyanyelvéhez: mások, hogy fogékony szívet oltott belé a Teremtő, minden szépnek és jónak eljáratatására, s meg: hogy

1698. Tamási Antal, ügyvéd ur . . .	100 pft.
1699. A n.-enyedi kollegyom növendékei beküldöttek . . .	110 "
1700. Tamási János ur egy r. r. . .	5 "
1701. Sándor István ur egy r. r. . .	5 "
1702. Ferenczi Ferencz ur egy r. r. . .	5 "
1703. Lészai László ur egy r. r. . .	5 "
1704. Gyulai Sándor ur egy r. r. . .	5 "
1705. Bodor Lőrincz ur egy r. r. . .	5 "
1706. Tóth Mózes ur egy r. r. . .	5 "
1707. Maszák Hugó ur négy régi érmet, egy bronz régiséget és egy rendes részvényt . . .	5 "
1708. Fejér László ur egy r. r. . .	5 "
1709. Idősb László János es. kir. járási főnök ur könyvgyűjteményét . . .	
1710. Ifj. Verner László ur 192 darab könyvet 70 darab ezüst és réz-érmet . . .	
1711. Züllich Rudolf szobrász ur Commentarii della Guerra di Transilvania című könyvet 1666-ról . . .	
1712. Schiller Frigyes ur főherczeg József nádor gyászemlékét diszkidásban . . .	
1713. Gyárfás Imre ur egy sz. m. . .	10 "
1714. Veres Elek ur egy sz. m. . .	5 "
1715. Bisztricsányi Sándor ur e. m. . .	5 "
1716. Tankó Ferencz ur egy sz. m. . .	5 "
1717. Csizsér Mihály ur egy sz. m. . .	4 "
1718. Jakab János ügyvéd ur több darab régi kéziratot . . .	
1719. György László uregy régi pisztolyos kardot, 1 dr. akáczkövületet, egy dr. faragott követ Kemény János fejedelem kövesdi vára omladékaiból, egy török ében-fa portartót kövekkel kirakva, 2 dr. ezüst érmet, 4 dr. kővé vált csigát, 8 dr. másféle kövületet . . .	
1720. Forró Sándor ur két darab kövületet . . .	
1721. Hutter József ur 1668 beli ezüst érmet . . .	
1722. Fischer Ferencz uregy régi nyilját . . .	
1723. László József egy régi fringia-kardot . . .	
1724. Özv. Rác Mózse né, Bikfalvi Károlina két dr. ezüst-érmet . . .	
1725. Telman Vilmos ur egy dr. ezüst és egy dr. réz-érmet . . .	
1726. Mátyás Flórián A magyar nyelv finisgési törekvések ellen irt munkáját . . .	

1727. Musnai József két darab régi levelet . . .	
1728. Pál Sámuel ur egy sz. m. . .	1 pft.
1729. Nagy Pál ur egy sz. m. . .	1 "
1730. Görög György uregysz. m. . .	1 "
1731. Finta István ur egy sz. m. . .	1 "
1732. Csákány József ur e. mind. . .	1 "
1733. Zajzon András ur e. mind. . .	1 "
1734. Ocsvári Ede sebész ur ismét adott 11 dr. ezüst, 2 darab réz-érmet . . .	

(Folytatjuk.)

KÖZÖSSÉGEK.

VI.

Az abszolút közösségek második fontos tényezői: a közlegelők.

1853-iki országos statisztikai adatok szerint 1,046,581 hold osztatlan, s közlegelőül használt helyiség terül. el Erdély vidékein, mely a 2,120,647 holdra rugó használat alatti szántóinknak szinte hasonlót teszi.

És ne gondoljuk, hogy e nagy területre rugó osztatlanság talán mind pusztá, s művelést nem érdemlő oldalakat foglalna magában; én az ország Kanabanjában, a Maros terén láttam nagy terjedelmű közlegelőket osztatlanul, míg a nagy czopfu földmívelő ugyanazon helyiségekben megazon meredekeken gyötörödték ekéjével, hová a legelső ekét a rabságba vert dákok és gothok hurezolhatták fel legelőbb.

A mióta eszmélek, életem egy hosszú bálulás volt mindezekben a komoediákon, a miket én agricultural rendszerünkben láttam, s ha nem éreztem volna a hazaszereget meleg ragaszkodását, ehez a mi kedves Erdélyünk szent földjéhez, tán tudtam volna nevetni, mintegy hátuljával előre fordított frakkon. azon rendszeren: hogy mi az oldalak meredekén kineznek azon marháinkat, melyeket a téren közös legelő leragott, kitapodott, sindevésző fűvén gédeltünk, azon pompás ter feketé földjében elkinzott fűvön, hol évenként öt gazdag termést adna a luczerna, s melyet a Maros

csak amugy kínálkozva metsz ketté, mintegy kijelölve, hogy medrében e közlegelőket alagesövezve, mily pompás, mily gazdag terménykérté lehetne átalakítani.

Am mi az oldalakat szántjuk, hol a hegyi éves takarmánynövények évtizedben egyszer bevetve, három-négy takarmány termést adnának, és a völgyi téreket fennhagyjuk közlegelőnek, vagy rétekné, melyek nem finomított fűvekkel esordajárt pályáikról másfél termést, u. m. szénát és sarjut adnak évenként, s e másfél termést is csak relative, de nem összehasonlítólágg azzal, hogy miveltebb takarmányterményekből mennyit adhatnának!

Bocsássanak meg nekem, hogy neki neki keseredem égrekiáltó gazdasági viszonyaink jellemzésének; idejét érzem szólni, mert nyakunkra nőttek a köztartozások, és megölnék azok, ha okosan, ha észszerűleg nem gazdaskodunk.

Ha nem ismernők a miveltebb nemzetek gazdaságát, kik egy buzaszem után huszat nyerne, míg mi háromat; kik egy kaszavágással öt-hat fontnyers takarmányterményt vágnak le löhereseikben, míg mi száználmas szénafűveinkben alig egy vagy fél fontot; akkor pipánk füstje közt mi is nyomorunkat kizárólágg e szomorú idők kontójára rónók fel: de kiszámíthatni, s tán veszek is időt, hogy olvasóim előtt kiszámítsam, hogy az észszerű gazdaság után jól megélhetni; s hogy köztünk a legkisebb birtoku nemesnek is van még annyi birtoka, hogy belőle körülményeink szerint ur lehessen.

Előttem most törvényes kérdések fejtegetése áll.

Hazafias örömmel tudjuk, hogy a közlegelyek mulhatlan felosztása már a küszöbön áll, az anyiszor emlegetett június 24-i nyiltparancs határozott intézkedést hozván e részben.

Azonban, ha jól fogtuk fel, azon intézkedések mind csak a jobbágy s földesuri viszonyok közt álló közlegelőkre vonat-

gát az oklevél átvételekor kötelezendő, tartsa meg lelkiismeretesen, a meghatározott rendes évi részvényt fizesse be pontosan, vagy, ha isten módot adott, áldozzan e szent célra még többet is, mert pénzt nemesebb célra, mint a nemzetiség oltására, bizonyosan áldozni soha se fogja.

Kifogjuk ezáltal eszközölhetni azt, hogy hazánkban mentől több magyar lapot és magyar könyvet hozzathathatunk.

Midőn pedig ily módon nemzeti irodalmunkat innen a távolból is pártolni fogjuk, koránt se higgyük, hogy ezáltal másoknak fogunk hasznot hajtani. Oh nem. Mi magunknak fogunk nemzeti irodalmunkból oly kincset gyűjteni, melyet ily csekély áron sehol a világon meg nem szerezhetünk.

Nemesedni fog ugyanis szívünk a jó és hasznos könyvek olvasása által, mint nemesedik a virág oltás és gondos ápolás által.

Kellemes és szelid erkölcsöt fogunk itt azokból színi, s hezaviszszuk házi tűzhelyeinkre; elbeszéljük, mit itten olvasni fogunk, otthon nönknök és gyermekeinknek, kik áhitattal fogják ajkainkról a szép beszédeket, szívökbe zárják hallgatni azokat, s megnevesül tőle az ő szívek is. Így csaknem észrevétlenül fogunk terjeszteni családunkban a szeretet, tisztelét és szelid erkölcsök nemes virágait. A gyöngéd érzelmű nő, a jóra oly fogékony gyermeki szívek, — mint a növény a nap fénye felé — önkénytelen fognak hajlani a férfi és apai szívek szelid melege felé; s így hazánkban családi tűzhelyeinken ismét föl fogjuk találni a paradicsomi elvesztett boldogságot.

De mi, keményebb testalkatu és tüzeesebb vérrű férfiak is, végtelenül meg fogunk egymás irányában ez egyet látogatása által változni.

Valahányszor időnk engedi, e casinoban fogunk egymással találkozni. Egy mást közelebb-

koznak, holott ezen birtokjogunk körül szint-
annyi külön categoria áll, mint az erdő-
birtok körül.

Igaz, hogy ezen nyiltparancs 63-ik §-a
oda látszik irányulva lenni, hogy egy álta-
lános kulcsot nyújtson minden részletes
kérdésekre, s ez is egy jó fogantyú; de
éppen ennek alkalmazásával merülnek fel
kérdések, melyek miatt szükséges, hogy
az igények categoriáival a lehetőleg tiszt-
tában legyünk.

A 63. §-t határozza, „hogy ott, hol
a közbirtokosság közt a földbirtok arányos
kijelölése még meg nem történt, s hol a
birtokszabályozások létesítése forog kér-
désben, ott az urbéri törvényszék kiegyez-
kedést kísért, s ha az nem sikerül, ideigle-
nes rendelkezést téve, a feleket rendes tör-
vény útjára utasítja.”

Midőne §-t átvastam, egyszer azt hit-
tem, hogy az egyes birtokosok közt osztat-
lan erdőt, s legelőket is ezen § alá von-
hatni; s még most sem vitatom azt, hogy az
erdőosztályt is ezen szabály szerint ne le-
hetne megkísérteni, s az urbéri törvény-
szék előtti kiegyezkedés nem sikerült ese-
tében láttatni el törvényesen. Ezt tenni,
ugy hiszem, a feleknek hatalmában állana;
de ily kétes s inkább csak analog basisra
részemről követelésemet nem építeném ak-
kor, mikor alapul tiszta törvényt és gya-
korlatot bírok, mert ezen §, ha jól fogom
fel, csak a még ki nem hasított, de bizo-
nyos részesedés szerint birt földetéről szól,
a minőt több helyt tudok hazánkban. Tudok
sok helyt rétnyilakat, szántókat sat., me-
lyeket a compossessorok évről-évre cse-
relve használnak; én azt hiszem, hogy a
63 § az ilyenekről szól, s az ilyekről is
csak azon esetben, ha birtokszabályozás-
ról, vagy tagosításról van szó.

Az erdők megosztása ettől különvált
kérdés, a közlegelők megosztása szintén
különvált, a mint a 60-dik §-ban láthatni,
mely a tagosítás kérdésével csak a lehe-
tőség esetében hozza kapcsolatba a lege-
lő-elkülönzést, és erdei haszonvételek kér-
dését.

Ezen kitérés után vizsgáljuk a legelő-
elkülönzés kérdéseit.

A jun. 21-iki nyiltparancs 40 §-a azt
határozza, hogy az egy határbeli, eddig
közösen használt legelőkből az 1848 előtt
divatozott szokáshoz képest, a
volt földesurak részei a jobbágyság részei-
től elkülönözve hasítottak ki. A felosztás
rendszerint mindkét félre nézve a részökre
ezen nyiltparancs értelmében ugyanazon
határban tulajdoni joggal fennmaradt föld-
birtok területének arányához képest; a
volt jobbágyságra nézve pedig az ezen nyiltpa-
rancs elvei szerint tulajdonukká váló ösz-

szes földbirtokuk arányához képest, oly-
módon történik, hogy az illető határban
jobbágysággal ellátott egykori földesurak
részére, a községi legelőknek legalább is
negyedrésze teljes tulajdonképp fennma-
radjon.

Látható, hogy ezen § csakis a földesur
s jobbágyság közti osztályra vonatkozik, de
nem szól oly helységekről, hol jobbágyság
nem volt, a milyen szinte az összes Szász-
föld, s a Székelyföld nagy része. És nem
szól oly helyről, hol jobbágyság és jobbágy-
talán compossessoratus van!

Mielőtt azonban ez utóbbiakra szálla-
nánk, fejtegetessük az előbbi.

A 40 §-t áttekintve, s tárgyat megfon-
tolva, látjuk, hogy a földesuri rész, a job-
bágyság részétől egészen különzszakaszta
rendeltetik a közlegelőkből kiadattatni. De
kérdéssé válik, hogy különzszakaszta-e ki
az összes jobbágyság rész, és külön az ösz-
szes földesuri rész? Avagy minden job-
bágyság-része külön egymásmellett, s minden
földesur része megint külön nyilankint egy-
más mellett?

Eny úgy látom, s úgy hiszem, hogy a
törvényhozás az utóbbi kérdésnek felel
meg, azért tette a „rész” többes szót
oda, azt határozván, hogy a jobbágyság ré-
sz (és nem része) a földesurak részeitől
(s nem részétől) különzszakasztaanak ki.

Dózsa D.

Sajtóhíra. Lapunk, közlelbbi száma főcíkjéke alatt
Szerk. jegyzetben hibáson áll „naponkint négyszer” e
helyett „naponkint egyszer.”

A gazdasági és ipar-kiállítás feltűnőbb tárgyai.

IV.

A borászati bíráló szakosztály jelentése.

A szakosztály, munkája egyszerűsítése
és gyorsítása végett alosztályokra osztott,
a küldeményeket földfékvésileg és más
fenforgó viszonyoknál fogva rokon hat vi-
dék csoportra osztályozta, mindegyik
csoport megvizsgálását külön osztályra biz-
ta azon utasítással: hogy azok a közös
osztályulésel bocsátásra érdemes és nem
érdemes borokat egyaránt indokolva jelöl-
jék ki, s jelentéseiket annak idejében ter-
jesszék az összes osztályulés elé.

A meghatározott borvidékek ezek: I) Szilágyság, II. két Küküllő melléke, III. Küküllő és Maros köze Csombordig, IV. Maros mente Csombordtól Alvinczig, V. Alvincztől a Maros kifolyásáig, VI. Aranyos-szék egy része, Kolozs és Torda-megyék, Beszterce vidék.

sokféle, s egymással rendszeren ellentétes érde-
keket kiegyenlíteni, azokat összehangban tudni
tartani, huzamosabb tanulás, melyebb tudomá-
ny kívántatik, mint a milyennel mi dicse-
kedhetünk. S a mi legjobb, nem is bíztak azt mi
reánk. E helyett inkább azt fogjuk tanulmányozni,
hogy az emberek micsoda javításokat talál-
tak fel a nevelés és tanítás rendszerében, a ke-
reskedésben, kézi-mesterségekben, selyemte-
nyésztésben, földművelésben, kertészetben s
több effélékben.

Ezeket a ki itt elolvassa, megtanulja, nem-
csak magának fogja megtartani, hanem a casio-
no falán kívül el fogja beszélni másoknak is,
s így az ismeretek világa mind tovább-tovább
terjedvén, végre még azok is, kik most egy más
előítélet, fősvényesség és gyáva félelemből,
nem akartak a többséggel kezni fogni, meg
fognak a casino nem és üdvös cizelláról győ-
ződni, melynek minden megpendítettük, meg a
nevetől is annyira megborzadtak, s fel fognak
hagyni azon előítélettel, mintha az újságokat
és könyveket csak a papoknak és uraknak volna
szükséges olvasni.

Uram! higgyék el, hogy semmire nézt se
dönthetetlenebb az a költői igazság: „Nem
ugy van most mint volt régen,” mint a hírlap-
ok és könyvek mostani sorsára nézve. Ma már
a tudósok nagyobb része a népek ir és dolgo-
zik népszerű könyveket. Ma a könyveken, hálá
az égnek! nem a könyvtári molylek rágódnak,
hanem az értelmes népek milliói forgatják azo-
kat kezökben.

Ma a böles uralkodók, s köztük a mi Felső-
ges-Érd-uralkodó Császárunk és Királyunk is, a legnagyobb városoktól a leg-
kisebb falukig az iskolák és egyetemek mellé
virágzó könyvtárakat csatoltattak. Az irók, a
könyv-kiadó társulatok p. o. az angol biblia-tár-
sulatok, Magyarhonban a „Szent-István-Társu-

lata” szüntelen azon törek fejéket, mikint lehet-
né a könyveket oly olcsó áron adni, hogy azo-
kat még a legszegényebb községek is magok-
nak megszerezhessek. Sőt sok helyekre még
ajándékból is küldenek könyveket és újságokat,
csak hogy a józan magyar nép kedvet kapjon
az olvasáshoz. Így küldött nekünk több ma-
gyarhoni testvéreink e nyáron sok szép és hasz-
nos olvasó-könyvet. Így küld a „Szent-István-
Társulat” minden bukóvínai magyar falunak in-
gyen hírlapokat.

Ma már ritka valamire való magyar helység
Magyar- és Erdélyországban, hol a régi deres
helyébe a falu háza mellé községi könyvtárakat
nem állítottak. Ma még a földműves is újságot
tesz — midőn a mezőre megyen, — a kenyér
és szalonna mellé tarisznyájába, mert megta-
nulta, hogy neki nemcsak teste hanem lelke is
van, tehát annak is tápot kell nyújtania. És en-
nek úgy is kell lenni, ha azt akarjuk, hogy az
előrehaladó nemzetek által össze-ne tipor-
tassunk. Ha hajdan nemzetünk a fegyver által te-
te magát világhírűvé: értse meg a kor intő szó-
zatát ma is, lépjen tüzelelke a műveltség te-
rére, ott igyekezzék hervadtan babérokat sze-
rezni magának.

Évezred látta hírből,
Népünk a harcok terén,

Nem szabla ad most hírnevet,
Egy feltűrt tüzelek
Száz harcosnál többet tehet.

Kitörve tollal, észszel
Emeljük a magyar nevet,
Hogy műveltség híre
Felváltaná a fegyverét.

Dózsa.

Midőn tehát ma a legelső magyar olvasó-
egyletet ünnepélyesen megnyitjuk, úgy hiszem,

ki borokkal kezdődött, s a hőszságon és
szigorú lelkiismeretességgel folytatott mun-
kátal im ez eredményt adta.

Ezút éremre méltónak találta az osz-
tály az 1856-ki csombordi (rizling bort.) Ki-
állító b. Kemény István és az 1855-ki la-
pádi piros bort, (kiállító gr. Mikó Imre
excja.) az első szép színe, kedves íze és
határozott színbor accentusáért, mindket-
tőt pedig, mint oly nemű borokat, melyek
hivatva vannak hazai bortermelésünkben
új időszakot kezdeni és borral való activ
külfekeskedésre utat törni, már mostolyak
levén, hogy velők a külföldi borpiacokon
bizást meg lehet jelenük. A bizottság ugy
véli, hogy bortermelésünk akkor válik or-
szágos fontosságu gazdasági iparágga mi-
dön nem csak a magunk, hanem a mivelt
külföld inye szerénti bort is képesek leszünk
és pedig nagy mértékben előállítani, s ez
uton ama tomerdek pénznek, mit különböz
cikkekért, külföld tőlünk kivisz, legalább
egy részét hozzánk ismét visszazsivárogtat-
hatjuk.

II. bronzéremre méltónak ítélte az osz-
tály: a) a gerendi aszszuszölő bort 1846-
ról rendkívüli czukrossággal és erővel pá-
rosult szép színiért; (kiállító gróf Kemény
Sámuel) b) a miriszlói válogatva szedett és
szemelt szőlőből készült bort 1855-ről,
melyet íze, színe, zamatosága és
vékonysága egyaránt úgy ajánl, mint az
okszerű borkezelés mintáját; (kiállító az
erdélyi gazdasági egyesület) c) a czelnaít
1841-ről (kiállító gróf Teleki Domokos) d)
a bogácsit 1846-ról (kiállító Reissenberger
Vilmos N. Szebenből) e) a czelnaít 1855-
ről (kiállító Biasini Ferencz.) A három utol-
sót szintgy ajánlatos szín, sok erő és kel-
lemes íz emelték a többiek fölé.

III. Dicsérő oklevélre méltónak ítélte
az osztály a következő borokat:

1. A czelnai hazai muskotályból készült
bort 1853-ról (kiállító gr. Teleki Domokos).
2. Fugadi piccolo-muskotály bort 1856-ról
(kiállító b. Bánfy Ferenczén). 3. Lapádi ki-
rályszölő bort 1855-ről (kiállító a gazda-
sági-egyesület). 4. Tordai aszszuszölő bort
1846-ról (kiállító Biasini Domokos). 5. Gi-
rókutai 1841-ről (kiállító gróf Kemény Sá-
muel). 6. Ozdi 1848-ról (kiállító b. Kemény
Ferencz excja). 7. Zilah piros 1855-ről
(kiállító Kiss Károlyné). 8. Bessenyoí (Hei-
dendorf) bort 1853-ról (kiállító Hofgraef
János Beszterczéről). Végre

IV. Elismerő oklevéllel kitüntetendők-
nek ítélte az osztály a következő II.
rangu borekat:

aa) A lapádi és olahszilvási borekat
1855 és 56-ról (kiállító gr. Mikó exja.)
bb) Czelnai másolás 1855-ről (kiállító gr.
Teleki Domokos.) cc) Ozdi 1855-ről (ki-

ról és bővebben meg fogjuk ismerni. Egmás-
sal bizalmasan és őszintén társalognán, tartós
és állandó barátságokat fogunk itten kötni.

Öreg és ifju, szegény és gazdag kerülni
fogja e város erkölcs és egészség-rontó-ivó há-
zait; igen, főleg az ifjak az ő jellemeket oly
veszélyesen metelyező kártya, s más szerencse
asztalok: hanem ezek helyett sietni fog min-
denki e helyre, hogy itt szabad óráit a nemes
társalgás és hasznos olvasmányok által okosan
és gyönyörködtetve töltsesse el.

A jó könyvekből meg fogjuk tanulni, mikint
nem a durva szegletesség, nem az ökológ, s
egymást lekiabáló harsány ordítás, hanem az
igazság szeliden hasogató és győző fegyverei-
vel kell egymással társalásunkban, vitakozá-
sunkban az ellen véleményűekkel szembe-szál-
lanunk: egymással vitatkozunk, de
nem czivakodunk.

Szelid lelkületünk kiviszzuk az idegenek
közé is. Azokkal is tudni fogunk nemesen bán-
ni, feljók szeretettel közeledni, őket tisztelni
és becsülni; miket ő is látva, kegyelettel fog-
nak irányunkban érezni és gondolkodni; mert
a mivelt és jó szív előtt minden emberi szív
önkéntelenül meghajlik.

Midőn szívünket eként nemesítendjük, ön-
ként fel fog ébredni bennünk a vágy, hogy
lelkünk et is igyekezzünk mivelti, mert
a mivelt és jó szívben, nemcsak a szeretet és
tisztélet lakozik örömet, hanem ő e felett még
a lelket is az igazság és ismeretek keresésére
indítja. Ennek a casinonak pedig éppen az a
végcélja, hogy segédeszközökkel szolgáltatson
lelkünknek az igazság és ismeretek keresésé-
ben, megszerzésében. Itt a különbéle folyó-
iratokból és könyvekből megtanuljuk, hogy mi
történik minden nap az egész világon, de az
események felett nem okosodunk, nem politi-
zálunk. Nem, mert a népek és nemzetek oly

uraim! miynyájok érzelmét tolmácsolom, ha
azt kívánom: „Adjon Isten e nyelvvédő, sziv-
képző, lélekemelő intézetnek mentő számosab-
b hiv tagokat. Tartsa fenn ebben a rendet, békét,
őszinte barátságot és szeretetet. Éljen és virá-
gozzék ez egylet, még csak egy pár igaz ma-
gyar fog élni e városban, s nőtön-növő fénye
terjeszzen igaz világosságot e honban élő tes-
véreink számára.

Mi, kiket ez egylet megalapításával önk
bizalma megtisztelt volt, igyekeztünk megfe-
lelni e szép bizalomnak. Mennyit tettünk rövid
idő alatt, az önk előtt tudva vagyon. Mi min-
den lépésünkről jegyzőkönyvileg számolunk.
Még lehet, nem feleltünk meg önk várakozásai-
nak; de higgyék el, buzgalomunk nem hiányzott.

Még egyszer, uraim! kívánjuk egy szív és
lélekkel, „éljen és viruljon az egylet örökön-
örökké.”

Elmondám.

ADOMÁK.

Székely fősvényesség.

B. L. uram Cs. . . ha kapujában ülven, kér-
di tőle egy ott elmenő uracsok asszony:

Leli-e még a hideg, Lajos uram?
Igen bizony; csináljon kjed nekem valami
urusságot!

Kell arra egy garas árra pálinka, s egy
krajczár árra bors.

Nem volna-e jó a pálinka helyett eczet, s
bors helyett hagyma?

Ha kjed ugy akarja, Lajos uram, hát jó lesz!
Igy aztán meggyógyulok-e?

Hát — ha nem használ, nem is árt!

allító báró Kemény Ferencz exája.) dd) Leppendit 1855-ről (kiállító gazdasági egyesület.) ee) Borjumalit 1855-ről Kolozsvárt, (kiállító Wolff gyógyszerész.) ff) Rózsamalit 1848-ról (kiállító Biasini Domokos.)

Megjegyzendők látja még az osztály azt, hogy nem Erdélyi borvidékekről egybe hasonlítás végett helybeli kereskedőnk egyike által kiállított négy féle borral a mi jobb boraink nem hátrányosan versenyeztek; valamint más felől sajnálatát fejezi ki a felett, hogy a felső Küküllő vidéki és Nyárad melléki sok jó bort termő falvak értelmes gazdaközönsége sem most, sem más tárlatok alkalmával borait ismertetni érdekében állónak nem találta.

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS

Göttinga. Novemb. 28-án, 1856.

Mióta a K. Közlöny, Erdélyhon lakóinak nélkülözhetetlen házi barátja, itt külföldön is felkeres, úgy tetszik, mintha az egész haza közelebb jött volna; de e képzelődési csalódásnak helyes alapja lehet; mert egy hazai lap szükségképp a nemzet életének levén képviselője, melyből a nemzet munkásságát figyelemmel kísérhetjük; törekedése, előhaladásain örövendhetünk; midőn lelkünk ezen vágyai kielégítettnek, külföldön is mintegy a haza közelében érezük magunkat. S minthogy a társadalmiszabályok is megkívánják, hogy a szíveséget szívességgel viszonzozzuk, most már a t. szerkesztő ur felhívása is arra indít, hogy a kölcsönös látogatást a K. Közlönynek legelőbb levél által visszaadjam.

Egyetemről, miről írhatnék először méltóbban, mint éppen magáról az egyetemről? Miután azonban az itteni egyetem alapítása, fejlődése, szóval multja a K. Közlöny olvasói előtt ismertelve van, tudósítással annak jelen állására kell szorítkoznom. A rendes, és rendkívüli tanárok száma a theologiai, orvosi, jog és philosophiai tudományokban összesen 107, a tanulóké 700 körül van, kik közül egynehányan a tengeren túli világ-részből érkeztek ide, hogy élet-hajójok számára a gőzerőt megszerezzék. A tanárok és tanulók számát összehasonlítva, gondolni lehet, hogy az előadásoknál egy tanárhoz kevés hallgató jut; a miért megtörténik, hogy nem melyek tanítási hajlamuknál fogva a „tres facient collegium“ szabályhoz betű szerint nem ragaszkodva, egynek is szívesek felolvasást tartani. Ez azonban csak azon szaktanárokkal történik meg, kiknek felolvasási tárgyuk iránt a tanulók közül kevesen bírnak vonzalmat. Az előadások okt. 20-ik óta tartanak, s a mennyiben rövid itt létem óta meggyőződhettem, a tudományok minden ágában jeles tehetségű tanárok vannak, a mi már magában helyes mértéke valamely egyetemjé hírnevének. Ezen kívül, habár még nem is mondhatom éppen tapasztalásból, a göttingai egyetemnek magyar ifjakra nézve némely előnyei vannak; ezek közt legfőbb az, hogy a német nyelvet itt tisztábban beszélik, mint Poroszországban, s így az előadások megérthetőségénél nem kell annyi akadályt küzdeni. Továbbá az egyetemi jeles könyvtár használatában kívül a könyv-szerzésre, nézve egy igen csezszerű mód van gyakorlatban, t. i. a tanárok több példányban meglevő könyveiket összegyűjtve, nyilvános árverezés útján eladják. Eppen az elmúlt heteken tartott az árverezés, melyet mi is szorgalmasan meglátogattunk, s habár a mintegy 6000 számú könyv közt a tudományok jelen kifejltségét tekintve, üresnek nevezhető is volt elég, mindazáltal különösen a philosophusok tudományos szomjúság kielégítéséért a klasszikus művek forrásából józuen merithettek. És minő áron? Erre nézve csak azt hozom fel, hogy egy barátom három porosz taléron csak nem egy kis könyvtárt állított magának, s ha az ily árverezésen antiquariások nem jelennének meg, féláron a legjobb műveket meg lehetne szerezni. A mi végre az élet-módot illeti, erről majd több tapasztalás után jobban beszélhetünk.

Midőn az előadások hallgatására egy-

nehány tanárnál jelentem magamat, felűnt, mily érdeklél kérdezősködni a hazai viszonyokról, kereskedés, ipar-vasútról, meg Erdélyhonunk hegyeinek magasságáról; kérdezték, mily távol van még Nagyváradtól Erdély, s megmondtam, hogy a valódi távolságot hazánk nagyainak működése nem sokára megrovídi.

Végül szükségesnek látom a szemnek, az emberi testszerkezete megbecsülhetetlen ajándékának, egy újabb felfedezett tulajdonságát közölni, melyet közelebből olvastam. New-Yorkban az utcán egy holttestet találván két orvos, a halott fejét, minthogy az azon levő törés gyilkolásra mutatott, szorosabb vizsgálat alá vette. S mintán a halott szeméit, látidegeit atrophin oldattal nedvesítették, mely szer hatása következtében a szempillák felnyitak, a szemekén, nagytű üveggel vizsgálván, egy homályos képet vettek észre, de a melyen mégis egy emberi alak világos öltönyben és egy kódarab-forma kivehető volt. *) E képi a szemek nedvnyájára (retina) mint valamely daguerreotype táblákra be volt nyomódva, s az orvosok állítása szerint, ha a látidegeket nem érinték, tisztábban kivehetők volna az emberi arc vonásait is, mely nem lehetett más, mint a gyilkos képe, s azon kódarab gonosz tetteinek eszköze.

F. József.

A m. madarasi járásból. Most van folyásában a kebelbeli hely. h. v. megyék átvizsgálása. Derék esperesünk, a tudományos férfiu, a legkedvesebb szónok, az erélyes pap, a szilárd számoltató, Péterfi József, ur mindenütt jelen van, s tudomány dús tárházából azon az elragadó előadáson, mely ajkairól oly kedves, avval a lelket rázó, bünt ostorozó és erényt magasztaló erélyes hanggal, oly papi méltóság teljesen — a minőt sokan keresnek, de a melyet még se nyerhet meg mindenki, az ő felvigyázata és gondnoki karjai alatt illő egyházok cathedrájában a mennyi követ igéinek hirdetéséből ki nem fad, abban nem lankad. Annyi egyházban mindenik hallgatónak előre kiszámított beszédet ki tartanak! Rögönözni, a körülmenyekhez, a helység szokásaihoz, a lakosok felfogásához alkalmazott beszédeket ki tudna még előteremteni! Én csak egy ily papi szónoklatát hallhattam M.-Bándon, november 25., a mint ott keresztültutattam. Előbb gyönyörű, alkalomszerű beszédet tartot a helybeli lelkész, Agyagási Lajos ur, a kit ezen a vidéken sokan ismerünk. Tudjuk, hogy ő jó pap, lelkes szónok; s így az itteni hívek derék szónoklatokhoz szoktak, mégis midőn a szónok el kezdett beszélni, éppen azon apostoli tartással, melyet mi a gyermekkorból még nem feledtünk, s a körülményekhez és helység viszonyaihoz mért szónoklatát elkezdte, az egyház kebele, melyen végig néztem, hallgatag, valami szokatlan ünnepélyes csendű lön, mindenki csupa fül és szem vele el volt ragadtatva a hallgatóság midőn el kezdett fonségesen beszélni. ... Miről? Minthogy M.-Bándnak 1/3 nemes, a nemességről, s megértette, kézzel foghatólag megmagyarázta: hogy az az őseinkről maradt nemesség — idők változása alá van vetve. De a valódi nemesség, mely a tudományok megszerzésében, a becsületességben, a jellem feddhetetlenségében, a sziv tisztaságában és a munkásságban áll, nincs változás alá vetve, s minden időben megörzi az ember méltóságát, s megmenti a vég-nyomortól. A mai, mint a jövődöbeli nemes levélnek kiérdemlésére a legtekélyesebb utasítás. S mily átadással hallgattak az ajkairól szétáradó szónoklatra a begyűk hívek! Csak ily elragadó beszédek szerteszét, és mi mindnyájan megtérünk! Leghelyesebb felfogás ez a n. t. esperes urtól, hogy így körbejárva, a híveket oktatja, tanítja, idomítja, buzdítja. Apostoli cselekedet!

Uram! mi mind elhagyjuk a bűnt, s az erény zászlója alá esküszünk! Utazó.

Sz. Somlyó, nov. 20. 1857. — Mikor a szilági ember bomegy Szilági-

*) Naplónk hozta már ezen érdekes tárgyat, mely azóta vitatás alá esett. Szerk.

Somlyó városába, már a Buda-fogadónál F. Szopor mellett rá tér a jól kövazett útjára. Ha kérded, ki teremti e szép művet, hol eddig térdig-érő sárban birkoztak a lovak az üres szekérről? Kalaplevéve említi a cs. k. kerületi főnök mgos. Grois Gusztáv ur nevét.

Ha betérünk a vásárosba. ... A piac teresítve ... kikövezve. ... Ez ismét az ő műve. — Áldja meg a teremő az ily főnököt ... a ki zajtalanul boldogítja kerületét.

A város végén megállapodva, térjünk be a szépen bekerített gyümölcsfa-iskolába. — A szép lelkű város polgármester. Erős István ur kerítette be csinos kerítéssel, s még sokat szándékszik tenni, a mit előszóval megis ígért — E faiskola a t. járás-főnöknek kedvencz szórakozó helye. A csemeték öntözhetőse, egy bővizű kikutat készíttette ott ... egy bált rendezvén e célra. ... A földet a fegyeneczek rigolozzák, kiknek a börtön lege helyett, igen jól fog ez a kis szórakozás. Unalom helyett nemesen töltik az időt ... használnak a hazának is, tanulnak is. E faiskolában már 700-on felül van vad-csemete ... ezeknek igazgatójuk, respective, édes apjuk, t. Reisz György ur sóhivatalnok, — a ki igen nagy örömet lel abban: hogy ismereteivel édes hazáknak használhasson.

A legközelebbi tavaszra szüksége lecd 800 alma, és 900 körte oltó-ágacsákra. Remélem, hogy gazd. egyetünk buzgó titkára, t. Nagy Ferencz ur, gondoskodandik ... e ritka szorgalmu igazgató igyekezetét előmozdítani.

Örömmel irhatom meg a t. szerk. urnak, — hogy a sarmasági nagy szőlőhegyet a bérnök ur úgy megmiveltette most télire, hogy még én is kalapot emeltem előtte; meg is érdemelte.

A novemb. 20 ki, nagy népes helivásáron: A tisztabúza köble 5 fr. — 5 fr. 12 kr.; kétszeres, 3 fr. — 3 fr. 12 kr.; rozs, 2 fr. — 2 fr. 24 kr.; ó-tengeri, 4 fr. — 4 fr. 30 kr.; zab, 1 fr. — 1 fr. 20 kr. pengőben. Árpa, alakor nem volt. — Egy szék 2 fr. széna szekere 5 fr. — Körversértés 10 fr., ridog-sértés 20 fr. Egy pár okör 120 fr. egy tehén, fejős 42 fr. Husnak fontja 4 1/10 kr., melyből 1/10 kr. jövedék (fogyasztási adó) 1/10 kr. pedig útkészítési-pénztárba foly. Sértésűs 10 kr., 100 fő káposzta 4 fr. Egy juh-gyapju 48 kr. Girók uti.

KOLOZSVÁRI NAPLO

* Kolozsvári tanár dr. Lenhossek ur, ki jelenleg Párisban mulat a magyar gazdasági-egylet részére két kalászt küldött azon buzából, melyet az egyiptomi mumia koporsójában talált buzamagból termesztett Mallet ur.

* A „Kronst. Ztg.“ így ír: „Jelentettük volt, hogy gróf Széchenyi a „Kolozsvári Közlöny“ egész évi folyamára előfizetett. E hírt a „Magyar Futár“ meghazudtolja. — Meglehet, hogy kikerülte figyelmünket, de mi nem vettük észre, hogy a „M. Futár“-ban hasonlólt olvastunk volna. Annyi bizonyos, hogy lapunk egész évi folyamára megrendeltetett a nemes gróf nevére, valamint minden más magyar lap.

* A „Pesti Napló“ dec. 40-diki száma már Kemény Zsigmond szerkesztése alatt jelent meg. E lap 40-diki és 11-diki számának tárcájában Benedek József, Hunfalvy János és Greguss Gyula tiltakoztak Humboldt „Kosmos“-ának Miksics általi fordítása ellen, mivel Miksics ur ez eddigi fordítás által nem mutatott elég készséget egy ily világhírű munkának átültetésére irodalmunkba.

* Butyovszky Lilla assz. a „Hölgyfutár“-ban közölt mutatónyok után, a melyek külföldön is fordításban megjelentek, többek bátorítására elhatározta „Úti Naplóját“ egész terjedelmében közrebocsátani. A munka két kötetben fog megjelenni; előfizetési ára vidékre 2 frt p. p., Azon meglepő szíves fogadtatás, — írja a szerző felhívásában; — „azon ritka figyelem, melyet irányomban oly irók, mint Dumas, Jules Janin, Lecomte, és a németországi irodalom több jeles képviselője volt szíves tanusítani, azon barátság, melyben egy Rachel, Liszt és több előkelő művészi kör részeszte, valamint egy részről kimondhatatlan örömmel győzött meg arról, hogy hazám iránt mindenütt kitűnő tisztelt és rokonszeny nyilatkozik: úgy más részről némi biztosíték arra, hogy könyvem nem lesz egészen érdektelen és tartalmatlan, és végre, hogy harmadfélhavi utam alatt én is tettem arra valamit, hogy hazámról külföldön tisztább fogalmak terjedjenek.“ stb.

— A Napkelet szerkesztője Vahot Inre ur

szíves volt szerkesztőségünkhez is gyönyörű műmellékletet „A Hunyadi ház diadalmeze“ cím alatt megküldeni, e nagszerű és szép fel-fogásu historiai képet festette olajba Vizkeleti Béla, köre metszette Kollarz F., s nyomatott Bécsben. Szerkesztő ezen műmellékletével kedves meglepetést okozhatott minden előfizetőnek, miután ezen kép maga megéri a Napkelet egész évi előfizetési összegét.

— Gyász hír. Radnótfáy Sámuelné, született Lészai Katalin, 46-ik évében Pesten átszen-derült egy csendesebb életre. Egyike volt ózon erényes nőknek, kik ritka önmegtartóadalással mindig másokért, legkevesebbet magokért élnek. E magasatos erényt a nehéz megpróbáltatások, a hosszas fájdalnak se bírták megintatni. Példa nélküli kitűréssel szenvedte, csak hogy körülte lévő né szenvedjenek. Páratlan szívósságát nem vitte magával a boldogabb hazába, itt hagyta gyermekeinek örökségül, hogy dicsőült anyjuk szép erényét tovább folytassák. Béke poraira!

* Dr. Oroszhegyi Józsa ur szíves megkeresése folytán tudatjuk, hogy szemben állítása szerint, némely „elhamarkodott nyilatkozatokkal“, a melyek „Szervényi végytanára“ vonatkoznak, addig is, míg munkáját valaki a tudományhoz illő modorban alaposan megbírálja, s talán magát saját alapon igazolandja, az őt gyöngédtelenül érdeklő közleményeket felfüggesztetni szorgalmunk.

* Beküldött szerkesztőségünkhez: Nép-tanító, 1. kötet, 2. sz. székesszi és kiadja Széchenyi István, 3. kötet, 4. sz. füzet, Gyula, nyomtatott Réthy Lipót gyorssajtóján. 274—334 lap.

— (Elismerés.) A választói járásba ke-belezett alsó-eskülli birtokombeli egy kalam-gya szénamat, idei július 26-dik napján, az er-délyi kölcsönös jég- és tűzkárméltósági igazgatóságánál biztosítottam; s november 11-dik napjára virradólag porig égett, — mely káramat az igazgatóság november 26-dik nap-ján egészen kifizette.

Mit a derék intézet nagy hite, lelkes elnö-kei, érdemes igazgatói, jó érzesű választottjai, üdvös és nemes tetteik kitüntetésére halás elis-meréssel viseltetem nyilvánítani.

Papp Zsigmond s. k.

KÜLFÖLD.

— A „Presse“ felfüggesztése Párisban rendkívüli sensációt ébreszt, s a jelen pillanatban annál nagyobb, mert semmi jelentékeny esemény nem vonat-hatja el attól a közfigyelmet. Az új főszer-kesztő Peyrat-tól aláírt czikk, mely a császár fenytő kezét magára voná, Carnot és Goudchaux ellen van intézve, a kik, mint tudva van, az esküt nem tették le, s azt vizsgálja, vajjon ezen eljárásuk a demócrata párt okjásaival és érdekeivel megegyez-e. A czikk annyiban gerjeszt főleg érdeket, mert abban a republikánusok nagy része gondolkodásmódját látják kifejezve. A „moniteur“ kárhózatás indokaiban a császárnak van fentartva az a jog, hogy magát az igazi demócrata képviselőnek tartsa, s mint ilyen a munkás osztályok védőjének szerepét viselje, a melyet tőle a nem igazi demócrata önérdékekben el akarnak rabolni.

— Az angol alsóház dec. 4-ki ülésében a kártalanítási bill meglön szavazva. — A Napolyban befogatott mér-nökök ügyében Palmerston lord kijele-nté, hogy semmi ok sincs a beavatkozás-ra; továbbá az Ausztriávali alkudozást egy Raguzából Alexandriába vezetendő távirati vonal iránt még bé nem végzett-nek nyilvánítja. A kincstár-kanczellár maga is megtartatni kívánta a régi bank-törvényt; csupán a megszorításoktól föl-mentést igényelt oly pénzügyi válságok alkalmával, minő jelenleg létezik.

A dec. 8-ki alsóházi ülésben Russel lord, — miután Milnes interpellált, — a Napolyban elfogatott ügyére vonatkozó irat-ot előterjesztését indítványozta, a mit Palmerston megis ígért. — A korona Havelock tábornoknak évi járulékul 1000 fontot indítványoz. — A miniszterek megemlítik, hogy bizonytalan bir szerint Outram tbnok megsebesült, és Lucan ó-ba erősítés érkezett. A felsőházban Ellen-borough, Canning ellen az angol-in-diai sajtó korlátozása végett kikel. Canning védelmét Granville lord vette át.

— A Duna fejedelemségekből azon fontos tudósítás jő, hogy a buku-resti diván a nemzetközi bizottmány-nak beadta azon emlékiratát, mely a Mold-va-Olahország újjászervezése tárgyában

által kifejezett ohajtásokat foglalja magában; azonban a bizottság megtagadta ezen okirat elfogadását azért, mivel az formailag és lényegileg eltér a diván azon jogkörétől, melyet a párisi congressus kiszabott.

A moldovai diván egyik közelebbi ülésében az urbéri ügyet tárgyalandónak nyilvánította. A múlt napokban ezt mondta egy paraszt követ: „Mi oly kevésbé értjük mind azt, mit önök művelnek, hogy mi az önök kívánságára halálos ítéletünket is képesek volnánk aláírni. De ha az így megy, egyszerre csak nem fognak önök minket helyeinken látni.“ Egy másik pedig ezt mondta: „Mi aláírjuk önöknek, a mit önök akarnak, de majd meglátjuk, hogy önök is alá fogják-e írni, a mit mi akarunk.“ A diván ugyan már korábban elfogadta felkiáltás által, hogy az osztály eljogok megszüntetnek, de a paraszt követek az elméletől a gyakorlathoz akarván átmenni.

A porta Szerbia irányában is erőködik magát úgy tartani, mintha volna főúr a háznál. Mind azt vitatja, hogy neki joga van a szerb összeesküvők elleni törvényes eljárást megvizsgálni s az ítéletet előbb szentesíteni, mielőtt ez végrehajthatná, de mi időközben mint tudva van már megtörtént. E nézetében a portát Orosz és Franciaország támogatják, s ezek befolyásának tulajdonítható főleg, hogy a porta egy külön biztost küldött Belgrádba, ki az ott folyt vizsgálat iránt magának fel-

világosítást szerzend és erről Konstantinápolyba jelentést teend.

UJ POSTA.

A dunai fejedelemség kérdése elvégre még is csak el akar dőlni, s rendes, hogy éppen magok a divánok lennének az eldöntők azon Európának büszkén oda vetett végzésök által, mely szerint fenyegetőzve jelenték ki a csodálkozó világ hatalmainak, hogy hasztalan minden alkudozás, vitatkozás, minden Al-Dunát renddel boldogítani akarás, ba csak a kíváncsi külföldi örökös fejedelmek nekik meg nem adják. S éppen e tény az, a mitől remélhetni a keleti háború ezen szomorú hagyományának vég-elválási pontrajutását. A „Zeit“ szerint ugyan is Bécsbe Stambulból azon tudósítás érkezett, miszerint a francia kabinet Thouvenel urat megbízta, beszéljék a portát, hogy a fejedelemségekbeli divánokat zárja be s erre nézve a párisi szerződést aláírt hatalmak köveivel lépjen egyetértésbe. A párisi császári kabinet nem kélti azt, hogy a porta, mely a divánokat fermánjával egybehívta, arra is jogosult van, hogy egy ily fermánnal s egyetértéssel ama szerződés aláírásával, a divánulések bezárását is kimondja. A főpatronus, Franciaország, kívánna tehát a rövid vig fársáng után a hosszú börtönt, kijelentvén ezáltal, hogy az eddig követett uton semmi kiegyezkedést nem remél.

A dec. 3-ki német szövetséggyűlési ülésben, Baden előterjeszté a keleti híd tárgyalási egyesület a francia kormányval. A szövetséggyűlés elhatározza a katonai bizottság véleményét kérni ki.

A francia felhivatalos lapok csatolják ugyan a lyoni forrongásokról közölt híreket, de szavaikkal éppen is csak felhivatalos lapi hitelességgel bíróknak mondják, s hogy más helyeken is némi aggodalmak vannak, mutatja azon hivatalos rendelet, melyet Aveyron-megye főnöke St. Cyprien-községben közhírre tett, s melyben az van mondva, hogy a nép a csendőroket már többször sértette.

Párisban remélik, hogy a „La Presse“ újévre kegyelmet nyer. Hírlik, hogy a francia sajtótörvényben a közel jövőben változás történik. (?) Stambulból azon tudósítás érkezett, hogy Resid pasa és Thouvenel között kiegyeztetelődés történt. — Rómában történendő reformokról hallgatnak, de a francia kormány iránti viszony a legjobb. — A „Moniteur“ jelenti, hogy az orosz-török ázsiai határ szabályozását tárgyaló végközmány f. hó 5-én Stambulban aláírtott.

Páris, dec. 8. A nagyhatalmak együttesen a dunai fejedelemségek kérdésében egyesültek. Az európai biztosok dec. 25-én utaznak el a fejedelemségekből.

Chinából jelentik, hogy a pekingi udvar Oroszországból azon föld visszaadását kívánja, melyet az Mandzsúországból és az Amur folyó mellett elfoglalt.

London, dec. 8. A parlament hétéfőn valószínűleg elnapoltatik. A királynő Osbornéba érkezett. Lyons admirálé hó 4-ről jelenti Maltából: Havelock tábornokot nagy tömegek fogták körül 300 ágyúval; segélyerőt kapott. Nagy utközettek történtek. Sir Collin Campbell okt. 28-án hagyta el Cawnporet, haderővel Lukno fölmertésére menvén.

London, dec. 9. Az alsóház éji ülésében Headlamnak a társasági bankok melletti billje 118 szavazattal 47 ellenében elvetetett. A jóváhagyási bill harmadszor olvasztatott föl. A Havelock tábornok számára határozott 1000 font sterl. évdíjt fia is örökli.

NYILT POSTA.

Zandirhámra előfizettek: Az íróhoz: m. gr. Kornizs Zsigmondné, Rinsmaul-Horvát Emilia grófné egy-egy péld. Pinszkeri Ferencz ur négy példány. M. Houchard József ur ivén Houchard József sóbányanagy, Győrffy János plébános, Szabó Károly tanuló, Hochik Károly urak, egy-egy péld. Albert János ur ivén Nagy József ur 1 p. tordai kaszinó 1 p. Békéssy ur ivén Sándor János ur 1 példány. Sajtókibék. E lapok 159 sz. 614 l. 1-ső has. 25 sorb. kor szellemének helyett olv. kor szellemének 4-ik has. pronz hely. olv. bronz. A 645 l. 4-ik has. 44. sorában meggyitattása hely. meggyitoltatása. A 646-dik lap 2-ik has. 20. sorában: politika főnégyje, helyett fő rugója.

Bécsi börze. december 10-dikén. Erd. urbéri papir 77 $\frac{3}{4}$. Magyar urbéri papir 78 $\frac{1}{2}$. Nemzeti kölcsön 83. Arany darabja 4 fr. 59 $\frac{1}{4}$ kr. Ezüst 8 $\frac{3}{4}$.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

HIVATALOS HIRDETÉSEK.

Kivonatban.

A szászvárosi (Broos)-megyei cs. k. törv. szék f. é. nov. 20-ról 4302 sz. a. felhívja Váradit Eleket ellene Szerecsen Krisztinának tartozó 60 eft. iránt indított kereset védelmére. Tárgyalása 1858 január 23-án d. e. 9-kor. Részire kirendelt ügyvéd Dr. Seyfried Eduárd.

A k.-fejérvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. novemb. 16-ról 3840 sz. a. tudatja, hogy Zachariás Mária öz. Pattantyus Emmanuelt b. bocsárdi birtokát a Neyhard S...nak tartozó 3000 eft. erejéig, 1858 február 5-dikén és márt. 9-kén d. e. 9-kor köz-árverésen eladják.

Az új-egyházi cs. k. járás-hivatal mint törv. szék f. é. nov. 17-ről 3726 sz. a. tudatja, hogy Keserü Farkas elfoglalt szász-ivánfalvi udvarházát Szalló József és Fülöp György kérelmire, 1858 január 18-án és február 18-án d. e. 10-kor a hely szinén köz-árverésen eladják.

A m.-madarasi cs. k. járás-hivatal mint törv. szék f. é. nov. 27-ről 1905 sz. a. felhívja távollevő Kovács Sándort, mint f. é. május 30-án elhalt id. Kovács Ferencz örökösét, adja be örökségi nyilatkozatát egy év alatt.

A b.-hunyadi cs. k. járás-hivatal mint törv. szék f. é. okt. 19-ről 316 sz. a. tudatja, hogy Kulcsár György elfoglalt magyar-kereki 71 számú házát 2 d. földdel, Roska Gligor kérelmire f. é. decemb. 19-én és 1858 január 19-kén

d. e. 10 kor a helyszinén köz-árverésen eladják. A m.-vásárhely-megyei cs. k. törv. szék f. é. nov. 24-ről 6817 sz. a. csődöt hirdet m.-vásárhelyi kereskedő Papp László összes vagyonára. A követelések beadandók 1858 márt. 1-éig tömeg gondozó ügyvéd Nagy Zsigmond ellen.

Urbérbérlési törke-utalványozás.

A zilah-megyei cs. k. törv. szék f. é. nov. 16-ról 265 sz. a. tudatja, hogy Veres Erencznek és Bideskerti Anna Rettegéi Samu-elnének alsó-szopori birtoka után 333 eft. 20 kr. a felső-szopori után 1284 eft. 50 $\frac{1}{4}$ kr. kárp. törke és járuléka van utalványozva. A követelések beadandók 1858 febr. 11-éig. Tárgyalása ápril. 16-kán d. e. 9-kor

seks beadandók 1858 márt. 1-jéig. Tárgyalása május 1-jén d. e. 9-kor.

A kolozsvári megyei cs. k. törv. szék f. é. nov. 13-ról 10,628 sz. a. tudatja, hogy 1) Zablay Lászlónak oláh-ujfalvi és szucsági birtoka után 500 eft. 15 kr. kárp. törke 31 eft. 17 $\frac{1}{4}$ kr. kamat. 2) ifj. Biró Pálnak ajtoni és rödi birtoka után 1612 eft. 20 $\frac{1}{4}$ kr. kárp. törke 282 eft. 9 $\frac{1}{4}$ kr. kamat. 3) Mihocsa Mária öz. Szabó Imréné és M. hoca Agnes öz. Kolosi Farkasné jogosítottjának Csia Eleknek, magy. fülposi és idecs-pataki birtokuk után 386 eft. 8 kr. kárp. törke 70 eft. 41 $\frac{1}{4}$ kr. kamat hátralék van utalványozva. A követelések beadandók 1858 febr. 11-éig. Tárgyalása ápril. 16-kán d. e. 9-kor

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(104)

Cs. k. legf. szabadalommal, s a porosz és bajor k. legf. jóváhagyással.

Dr. BORCHARDT

NÖVÉNY-SZAPPANJA.

1856-ki tavaszi növényekből.

A Dr. Borchardt cs. kir. legf. szabadalm. növény-szappanja tiszteletre méltó orvosok és magán személyek hiteles s dicsőítő bizonyítványai szerint, a legjobbnak s leghatásosabbnak van elismerve, s minden ilyenféle jelenleg létező gyártmányokat — eddig utol nem ért — jellemző és sajátosága hatása által elvitáztatlanul sokkal felülmúlja. — Egy kísérlet mindenképpen FÜRDŐKNEL is nagy sikerrel használható. — Egy kísérlet mindenképpen meggyőző s r. Borchardt növény-szappanja használatát mindennapi szükségé teendő.

Dr. Suin de Boutemard

ILLATOS FOG-PASTÁJA.

1/2 pakéta 40 kr. p. p.

Dr. Suin de Boutemard-nak megtisztított s tökéletesen alkalmas anyagokból összeszerkesztett illatos fog-pastája elismert célzertüségű fogva, a fogak s foghús legbiztosabb tisztítása s épentartására. sokkal kellemetesebb módon és gyorsabban tisztítván, mint a sok különféle fog-porok. mindinkább növekvő elismerésre talált a legtagasabb körökben, s mindazok által, kik azt csak egyszer is megkísérlék, minden esetre mindenkor különös előszeretettel fog ismét megvételni.

Dr. HARTUNG

NÖVÉNY-HAJKENŐCSE

CHINAHÉJ-OLAJA.

Egy tégely növény-hajkenőcs 50 kr. p. p.

A Dr. Hartung féle szabadalmazott hajnövesztőszerek megkülönböztetik magokat bebizonyult kitűnő tulajdonságaik s olcsó árak által; túlhaladnak minden hasonló szerket, mint Macassar-, Lapugyókér-olaj s többi hajolajok és kenőcsök, miután elvitáztatlanul a rationalis hajnövesztőszerek körében biztosabb eredményű összetételnek nem létezik, mint ezek, úgy hogy mind a két, hatásaikban egymást kölcsönösen kiegészítő. Dr. Hartung féle hajnövesztőszerek jó lelkiismerettel ajánlhatnának. Chinahéj olaja a hajnak fentartásra s szépítésre, és Dr. Hartung növény-hajkenőcse a hajnövet ismét fölélesztésére s élénkítésére.

A fentebb elismert. hasznos voltak és szilárdságuk által anyagra kedveltekké vált ezek a valódi minőségérti jótállás mellett valamint az alább nevezett városok egyedül helybeli letéteményeseinél, u. m.

Kolozsvárt kapható egyedül Wolf János ur gyógyszer-tárában, úgy szintén Abrudbányán Ferencz Mihály, Beszterczén Kelp Fr. és társa és Dietrich és Fleischer, Szászvárosban Spech G. gyógyszer. Dévén Büchler A., Ebesfalván Schmiedt A., Szebenben Zöhrer F., Brassóban Sterner Fr. és Hoffman József. M. Váshelyi Fogarasi Demeter, Szász-Sebesben Weissörtel Fr., Köhalmában Milacs Ed. F., Segesvárt Kisselbacher J. B., Székely-Údvarhelyt Kaunez J. A. gyógyszer. Tordán Velics György és Wolf Gábor uraknál.

Egy eredeti bepecsételt pakéta ára 24 kr. p. p.

Ó V Á S.

Mintán az itt megnevezett szabadalmazott cikkeknek már évek óta megszilárdult jó hírneve majdnem napokint — külföldi utánszítések s hamisítások — id. el. azért szíveskedjenek a bel- s külföldön oly nagy becsben álló cikkeknek tisztelt fogyasztói színtügg azoknak többször hirtetett bepakoltatás módjára, valamint e nevkre is:

Dr. BORCHARDT (növény-szappan),

Dr. SUIN de BOUTEMARD (fog-pasta),

Dr. HARTUNG (Chinahéj-olaj és növény-hajkenőcs),

egy nemkülömben illető helyi egyedül letéteményeseink firmájára — csatlakozások kikerülése végett — pontosan figyelni.

Egy üveg Chinahéj olaj 50 kr. p. p.

(313)

Haszonbéri hirdetés,

mely szerinhtírtételek, hogy y b. Bánffy Zsigmond urnak K. Fejérvár mellett eső Galdtői birtoka, a Bekai praediummal együtt 1858 24-dik áprilistól kezdve négy évre haszonbérbe adandó. A birtok mennyiségét, s feltételeket lehet látni, s iránta egyezkedni Tövisen t. Arkosi Lajos ügyvéd urral, úgy Kolozsvárott a tulajdonossal.

(314)

Feladó részjóságok.

Értekezhetni azok felől 1858. február. 1-ső napján tul tulajdonos gróf Teleky Miklóssal Kolozsvárt. 1. Kozárvár Dézs mellett. 2. Dézs szőlő, és rét. 3. Zápotz. 4. Ketsed. Szilváson. 5. Igriczelen erdő-rész. 6. Felső Lunkoj, Szeliste, a volt Zaránd megyében. 7. Almasel a volt Hunyad megyében. 8. Spring, Szerdahely mellett. 9. Balástelke Medgyes mellett. 10. Dézs-falván. 11. Zágosban erdő-részek. 12. Sárd, Szent-Lőrincz, a volt Maros-Székbén. 13. Vajában, Somosdon, Csókában, erdő-részek. 14. Ders, a volt Udvarhely Székben. 15. Kolozsvárt, a b. Király-utczában a 36-ik számú emelet-es ház. 6. Marosvásárhelyt, a Poklos utczában 524-ik számú emelet-es ház, kerttel, és szőlő-részszel együtt.

(315)

G. R. A. S. E. R. M.

Gy. és fia Medgyesen

tisztelettel jelenti, hogy a szeged-temesvári vas-pálya megnyitásával kilátás levén az Erdély és külföld közti nagyobb forgalomra, már két év óta fenálló szállító üzletüket most szélesebb alapokra fektette, hogy mindennemű Medgyest érintő, árucikkkel főlvetélt és szállítását a lehető legolcsóbban eszközölhessék.

Ezen kívül ugyan e czég ajánlja gazdagon ellátott fegyver-raktárát, a melyből mindennemű fegyverekkel szolgálhat Ferlach, Jütich és a híres prágai gyáros Lebeda A. V. készítményei szerint, valamint egyéb vadászathoz szükséges eszközök is.